

МЕЖІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Євген Васильович КОБКО,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри публічного управління та
адміністрування Національної
академії внутрішніх справ
<https://orcid.org/0000-0002-3121-0823>*

Сьогодні українська держава знаходиться на новому, втім вкрай складному етапі свого розвитку. Зазначене обумовлено низкою чинників соціального, економічного та геополітичного характеру. Ускладнює ситуацію і пандемія Коронавірусу (COVID-19), яка суттєво вплинула на всі сфери людського життя та послабила фінансово-економічні позиції не тільки України, а й багатьох світових держав. З огляду на це, а також на ряд внутрішніх та зовнішніх дестабілізаційних процесів, які тривають в нашій країні, важливим завданням законодавця є створити дієву та ефективну систему національної безпеки.

Разом із тим, незважаючи на те, що національна безпека держави охоплює багато аспектів, втім, вона не є «безмежною», що обумовлює існування певних, законодавчо визначених рамок. «Межа» в академічному тлумачному словнику української мови визначається як: лінія поділу чого-небудь; лінія, що відділяє що-небудь від чогось; проміжок часу, обмежений якими-небудь строками; обсяг, ступінь чого-небудь; останній, крайній ступінь [1, с. 666]. Таким чином, під межею можна розуміти певну допустиму діяльність, яка обмежена територією, часом та іншими факторами, які впливають на обсяг її змісту. Чинне законодавство не надає безпосереднього визначення поняття межі забезпечення національної безпеки держави. Разом із цим такі межі окреслені через визначення повноважень суб'єктів, які приймають участь у забезпеченні національної безпеки держави, сфер, в яких реалізуються відповідні заходи тощо. Тобто межі забезпечення національної безпеки держави визначаються, насамперед, колом суспільних відносин, які регулюють відповідні правові норми.

З точки зору територіальних меж забезпечення національної безпеки слід вказати, що ці межі визначаються нормами Конституції України. Відповідно до ст. 2 Конституції суверенітет України поширюється на всю її територію. Територія України в межах існуючого кордону є цілісною і недоторканною [2]. Таким чином, територіальні межі забезпечення національної безпеки безпосередньо пов'язані з інтересами забезпечення територіальної цілісності України, та відповідно простягаються і на тимчасово окуповані території держави. Стосовно забезпечення національної безпеки держави поза її межами, то слід звернути увагу на ст. 25 Основного Закону України, відповідно до якої Україна гарантує піклування та захист своїм громадянам, які перебувають за її межами [3]. Межі забезпечення національної безпеки держави охоплюють інтереси територіальної цілісності та суверенітету території всієї країни та захисту громадян України, у тому числі й

поза межами держави. Отже, межі забезпечення національної безпеки визначаються чинним законодавством, яке спрямовано на регламентацію заходів на захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз. При цьому національні інтереси України згідно Закону України «Про національну безпеку України» - це життєво важливі інтереси людини, суспільства і держави, реалізація яких забезпечує державний суверенітет України, її прогресивний демократичний розвиток, а також безпечні умови життєдіяльності і добробут її громадян [2].

Таким чином, межі забезпечення національної безпеки держави визначаються рамками дії норм чинного законодавства в цій сфері. А відтак, межі, в розрізі представленої проблематики слід визначити як допустимий обсяг передбачених законодавством заходів із забезпечення національних інтересів України, які реалізуються у повноваженнях та компетенції суб'єктів забезпечення національної безпеки держави, що поширюються на всю територію України з урахуванням тимчасово окупованих територій, а також громадян України, які перебувають під захистом Української держави в будь-якому місці свого знаходження.

Список використаних джерел:

1. Словник української мови : [в 11 т.] / АН Української РСР, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні ; редкол.: І. К. Білодід (голова) [та ін.]. - Київ : Наук. думка, 1970 - 1980. Т. 4 : І-М / ред. тому: А. А. Бурячок, П. П. Доценко. 1973. 840 с.
2. Про національну безпеку України / Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII
3. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР